

Fødestuer: Hvor mange «laken» kan man spare?

Og hva har laken med miljø å gjøre?

Bomull

Bomull

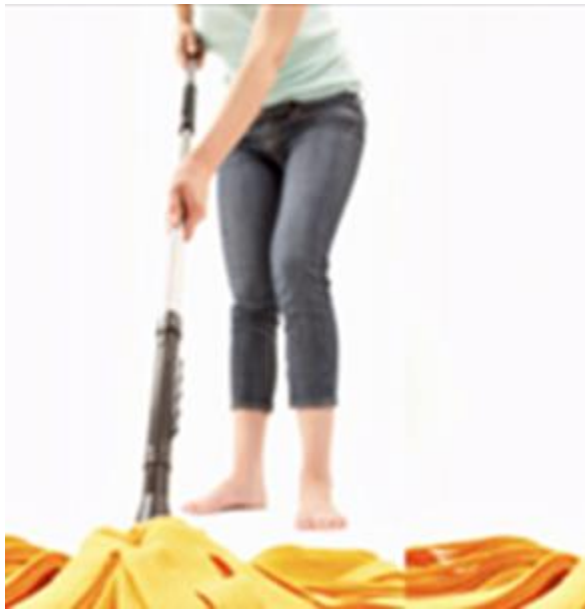

Viskose Non-Woven

Renhold og desinfeksjon

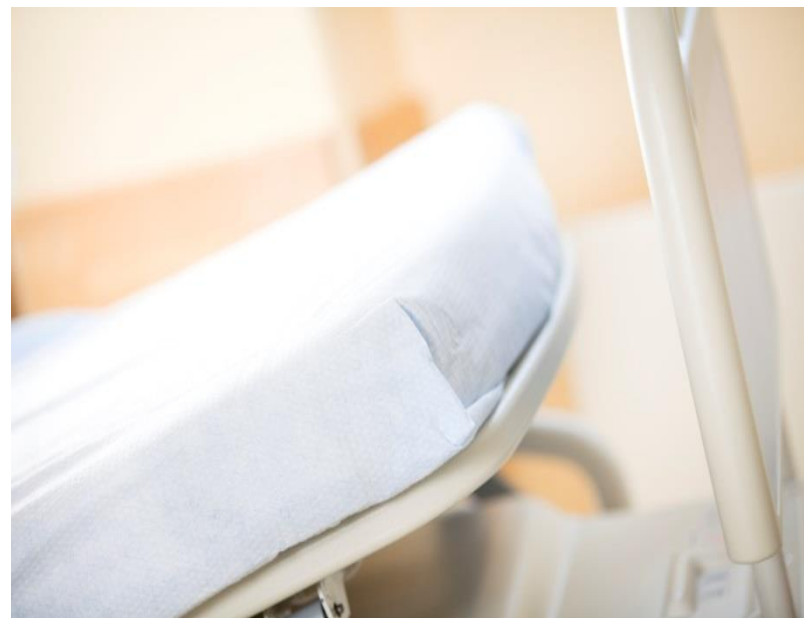

Utfordring med dagens løsninger

- Tidkrevende rengjøring
- Problemer med mye søl på gulv
- Krevende å opprettholde et hygienisk forsvarlig nivå
- Ustabile og ubehagelige underlag for den fødende

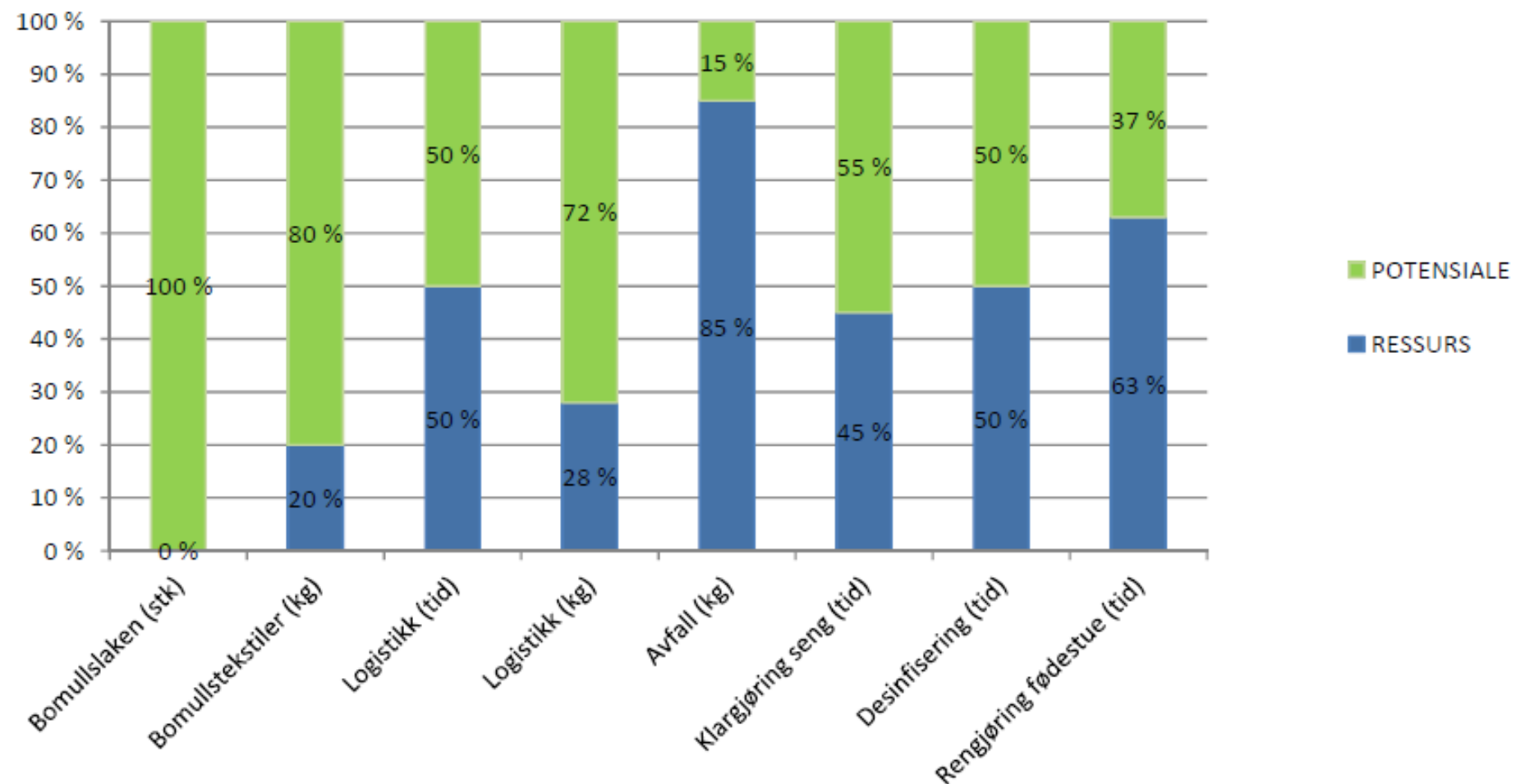

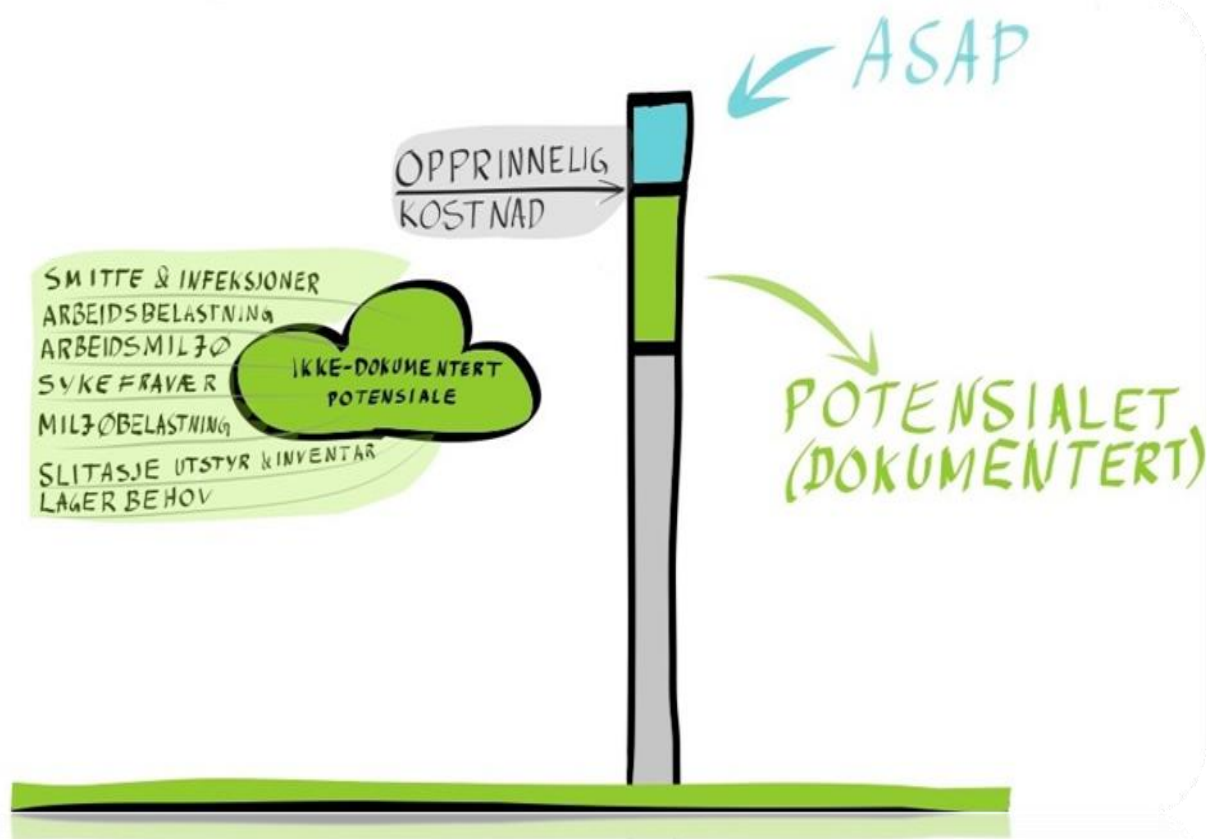
Løsning: - Superabsorberende Svanemerket Engangslaken ASAP Leana100

Gjennomsnittlig tilbakemeldinger

- Innsamlet data fra norske sykehus etter bruk i mer enn 6 mnd.

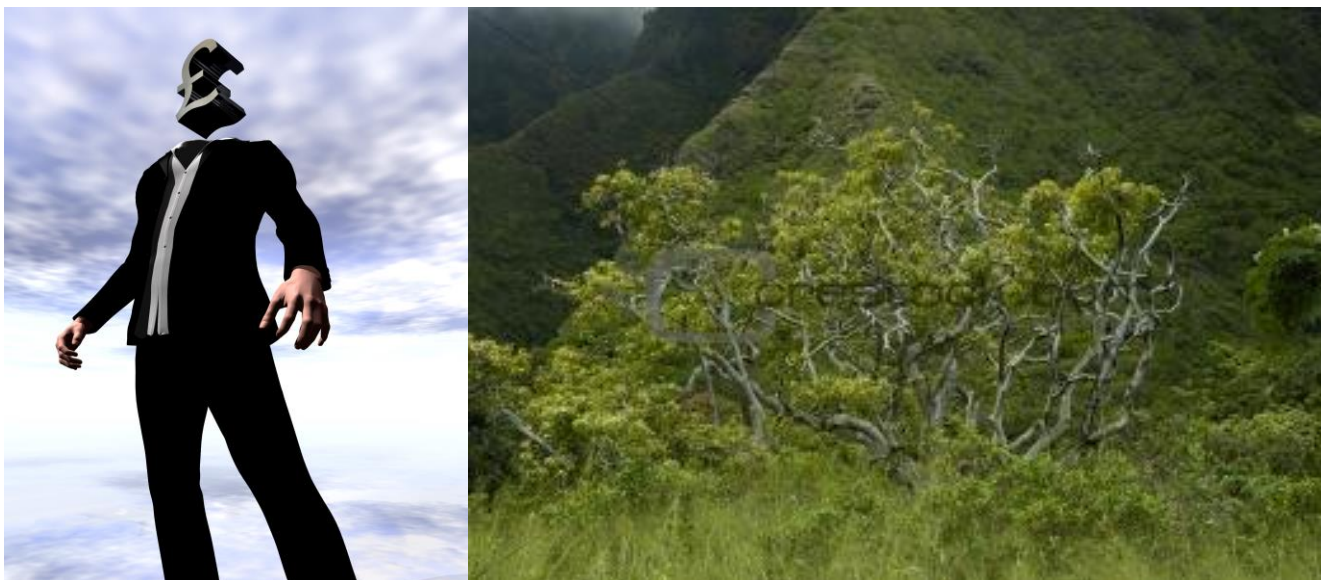

...få ut potensialet, få til innovasjon!

Hvorfor og hvordan benytte miljømerking som verktøy for miljøriktige anskaffelser?

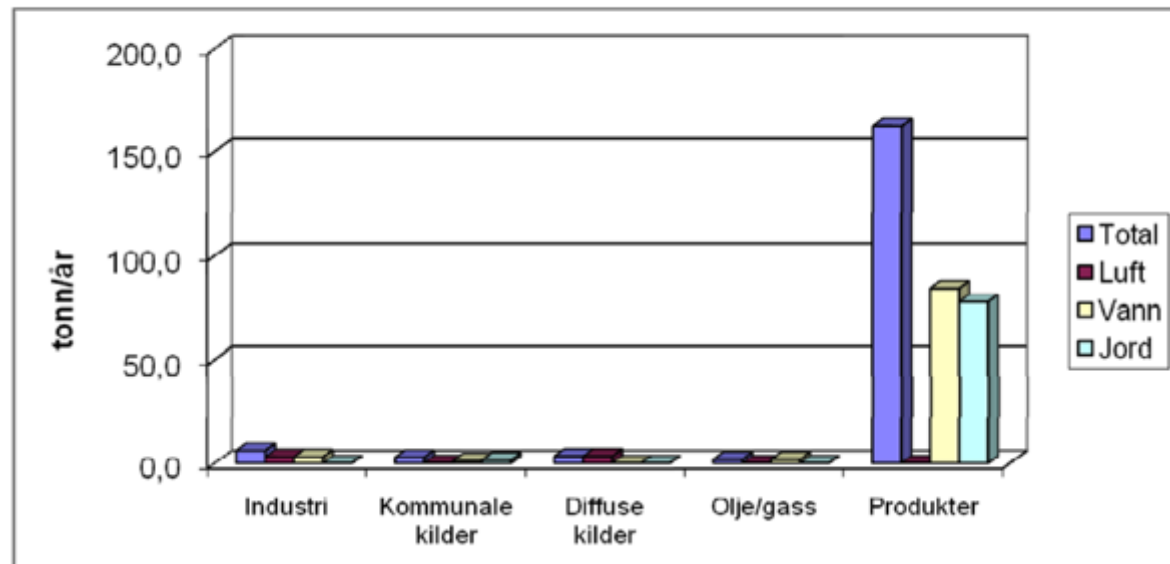

FSTL, 28 oktober, Tormod Lien, Stiftelsen Miljømerking

Miljøforbedringene – i stort og smått!

Figur 1 Nasjonale utslipp av bly til luft, vann og jord, samt totalt utslipp av bly i Norge (2008) fordelt på kilder

Krav i produktets livssyklus

RÅVARER

Alle ting
kommer fra et sted

PRODUKSJON

Alt som lages
påvirker miljøet

BRUK

Alt du kan spare
miljøet for

AVFALL

Alt kan bli
til nye råvarer

SVANEMERKET

Alt for miljøet

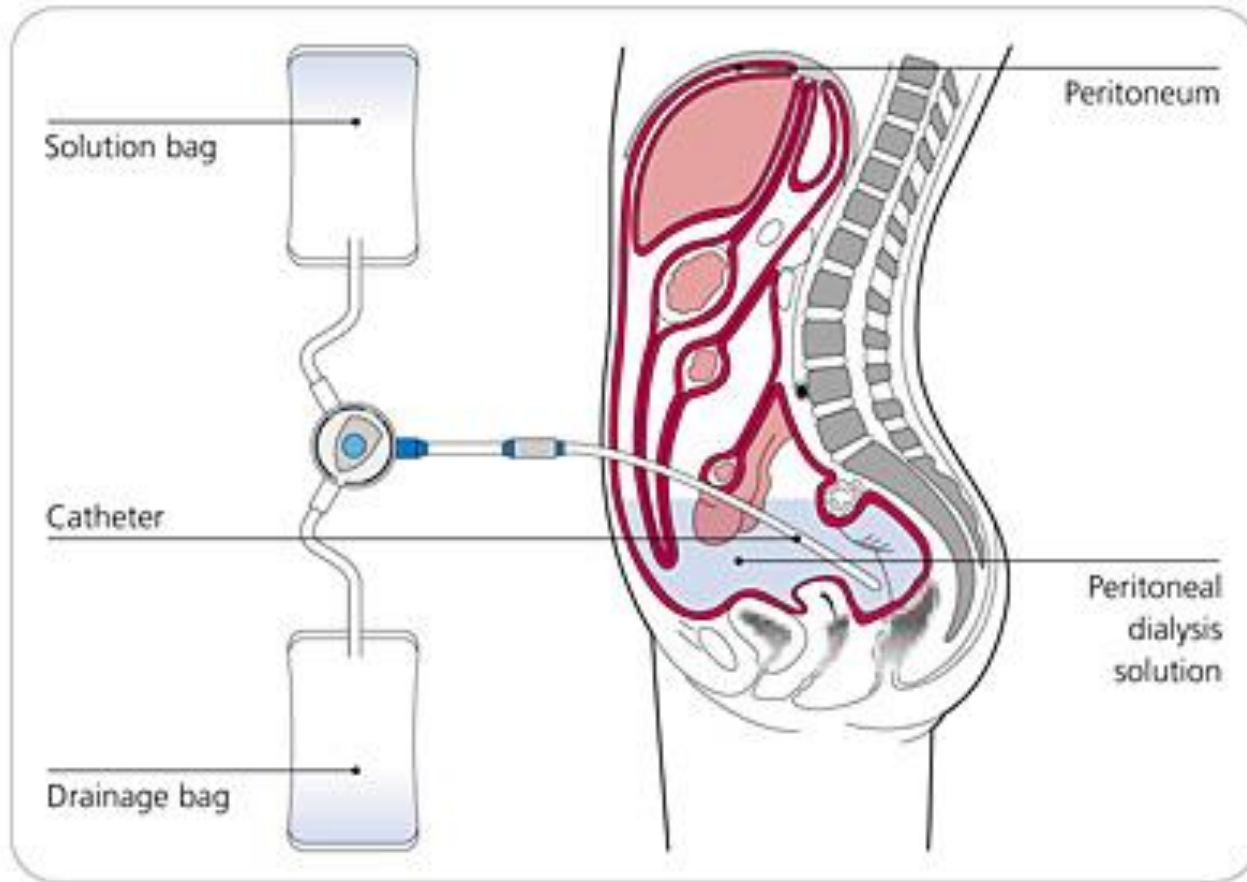

200
produkttyper

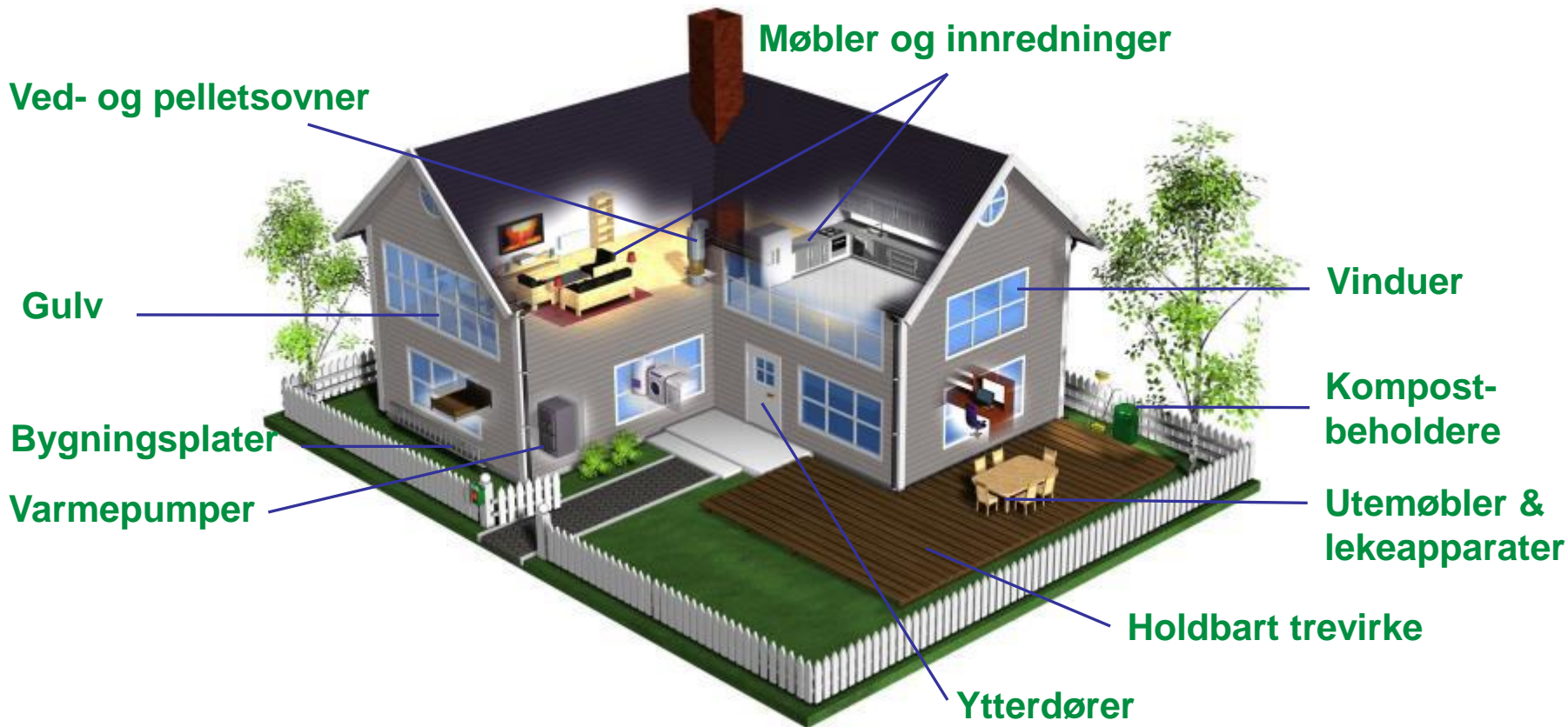

Ca 10 000 produkter
i Norden

Miljømerking og bygg & bo

Kjemiske byggprodukter: lim, ute- og innemaling, fugemasse, sparkel

Hvitevarer

Småhus, leiligheter og barnehager

Miljødokumentasjon - krav

Myndigheter

- *TEK10, § 9-2. Helse- og miljøskadelige stoffer*
Det skal velges produkter til byggverk uten, eller med lavt, innhold av helse- eller miljøskadelige stoffer.
- *Produktkontrollen, § 3a. Substitusjonsplikt*
Substitusjon av helse- eller miljøskadelige kjemikalier

Svanemerket = substitusjon

- *Byggevareforordningen*

Ålesund 2004 – først med svanekrav

Ålesund 2004 – mottatt dokumentasjon

Ålesund 2004 - evaluering

	Leverandør 1	Leverandør 2	Leverandør 3	Leverandør 4	Leverandør 5	Leverandør 6
Medisinske forbruksvarer	12,28 / 14,60	12,28 / 14,60			4,32	
Renholdsmidler og rekvisita	9,59	9.59 / 14,59	8.59	9,59		11,60
Papir og plast	17	17	16	17		
Kontor- og datarekvisita	12,59	12,74	8,41	9,47		
Kopipapir	16,55	11,47 / 3	2	16,55		
Skolemateriell	17	17	16	17		
Toner og blekkpatroner	3	3,10	2	3		
Cateringprodukter og diverse forbruksvarer	13,93	13,93	12,93			
Lyskilder og batterier	17	6,05	2			

Samme type anbud Ålesund 2013 – mottatt dokumentasjon

Uttåld av
Miljömärkning Sverige AB
118 80 Stockholm

Nordisk
Miljömärkningslicens

Upplysningar om licensinnehavaren

Företagsnamn och adress: EFG European Furniture Group AB Box 1017 573 28 Tranås Sverige Kontaktperson: Mats Nerlund	Organisationsnummer: 556236-7259 Telefon: 0140-675 25 Företagsstatus: Tillverkare
Tillverkare: Tillverkningsort:	

Uppgifter om licensen

Licensnummer, version: 331043, 5	Giltig t o m: 2012-12-31
Kriteriedokument, version: Möbler och inredning, 3.8	Giltig fr o m: 2003-03-19 Giltighetstid: 2012-12-31

Uttåld av
Miljömärkning Sverige AB
118 80 Stockholm

Nordisk
Miljömärkningslicens

Upplysningar om licensinnehavaren

Företagsnamn och adress: EFG European Furniture Group AB Box 1017 573 28 Tranås Sverige Kontaktperson: Mats Nerlund	Organisationsnummer: 556236-7259 Telefon: 0140-675 25 Företagsstatus: Tillverkare
Tillverkare: Tillverkningsort:	

Uppgifter om licensen

Licensnummer, version: 331043, 5	Giltig t o m: 2012-12-31
Kriteriedokument, version: Möbler och inredning, 3.8	Giltig fr o m: 2003-03-19 Giltighetstid: 2012-12-31

Miljömärkta produkter

Sverige	Se Bilaga 1
Norge	Se Bilaga 1

Bilaga 1: 331043, 5

Förvaringsmöbel EFG Förvaring Skåp med dörrar och garderober Skjultörrskåp Worktower Arbetsbord EFG IZI Niveau Savo S3 (Godkänd enligt 4.0)
--

ion av varan/fj

Uttåld av
Miljömärkning Sverige AB
118 80 Stockholm

Upplysningar om licensinnehavaren

Företagsnamn och adress: EFG European Furniture Group AB Box 1017 573 28 Tranås Sverige Kontaktperson: Mats Nerlund	Organisationsnummer: 556236-7259 Telefon: 0140-675 25 Företagsstatus: Tillverkare
Tillverkare: Tillverkningsort:	

Uppgifter om licensen

Licensnummer, version: 331043, 5	Giltig t o m: 2012-12-31
Kriteriedokument, version: Möbler och inredning, 3.8	Giltig fr o m: 2003-03-19 Giltighetstid: 2012-12-31

Miljömärkta produkter

Sverige	Se Bilaga 1
Norge	Se Bilaga 1

Bilaga 1: 331043, 5

Förvaringsmöbel EFG Förvaring Skåp med dörrar och garderober Skjultörrskåp Worktower Arbetsbord EFG IZI Niveau Savo S3 (Godkänd enligt 4.0)
--

Uttåld av
Miljömärkning Sverige AB
118 80 Stockholm

Nordisk
Miljömärkningslicens

Upplysningar om licensinnehavaren

Företagsnamn och adress: EFG European Furniture Group AB Box 1017 573 28 Tranås Sverige Kontaktperson: Mats Nerlund	Organisationsnummer: 556236-7259 Telefon: 0140-675 25 Företagsstatus: Tillverkare
Tillverkare: Tillverkningsort:	

Uppgifter om licensen

Licensnummer, version: 331043, 5	Giltig t o m: 2012-12-31
Kriteriedokument, version: Möbler och inredning, 3.8	Giltig fr o m: 2003-03-19 Giltighetstid: 2012-12-31

Miljömärkta produkter

Sverige	Se Bilaga 1
Norge	Se Bilaga 1

Bilaga 1: 331043, 5

Nordisk
Miljömärkningslicens

Uttåld av
Miljömärkning Sverige AB
118 80 Stockholm

Nordisk
Miljömärkningslicens

Upplysningar om licensinnehavaren

Företagsnamn och adress: EFG European Furniture Group AB Box 1017 573 28 Tranås Sverige Kontaktperson: Mats Nerlund	Organisationsnummer: 556236-7259 Telefon: 0140-675 25 Företagsstatus: Tillverkare
Tillverkare: Tillverkningsort:	

Uppgifter om licensen

Licensnummer, version: 331043, 5	Giltig t o m: 2012-12-31
Kriteriedokument, version: Möbler och inredning, 3.8	Giltig fr o m: 2003-03-19 Giltighetstid: 2012-12-31

Miljömärkta produkter

Sverige	Se Bilaga 1
Norge	Se Bilaga 1

Bilaga 1: 331043, 5

Förvaringsmöbel EFG Förvaring Skåp med dörrar och garderober Skjultörrskåp Worktower
--

Grossister på kontorrekvisita og forbruksvarer leverer Svanelisenser

Svanemerket suksess hos Staples

30%

Ålesund kommune miljøkrav kontorstoler 2012

8.6. Tildelingskriterie: Miljø

Oppdragsgiver har fokus på miljø og ønsker at størst mulig andel av tilbudte produkter oppfyller de nordiske miljømerkekravene.

Ved valg av produkt vil det bli lagt vekt på at produktene i størst mulig grad tilfredsstiller de relevante kravene for produktene som stilles i Nordisk miljømerkings miljøkravdokument Svanemerking av Møbler og innredninger Versjon 4.2 • 17. mars 2011 – 30. juni 2015. Kravene er tilgjengelige på www.ecolabel.no under fliken "Svanen krav", men er også vedlagt. Verktøy for å finne ut hva som er relevante krav finnes i tabell 1 side 6 i miljøkravdokumentet som også ligger vedlagt. Kravene leverandør bes besvare har betegnelsene: K1, K2-K6, K7-K8, K10-K24, K26-K40, K42-K47, K59-K60. De gis ett (1) poeng pr. oppfylte K-krav/miljøkrav pr. produkt.

Som dokumentasjon aksepteres gyldig lisensbevis eller lisensnummer fra Nordisk Miljømerking. Annen dokumentasjon på at produktene oppfyller kravene aksepteres på lik linje, men skal utformes i henhold til miljømerkingsdokumentets krav.

Vinner: Savo S2 Svanemerket

Utställt av

Miljömärkning Sverige AB
118 80 Stockholm

Nordisk

Miljömärkningslicens

Upplysningar om licensinnehavaren

Företagsnamn och adress: EFG European Furniture Group AB Box 1017 573 28 Tranås Sverige Kontaktperson: Mats Nerlund	Organisationsnummer: 556236-7259 Telefon: 0140-675 25 Företagsstatus: Tillverkare
Tillverkare: Tillverkningsort:	

Uppgifter om licensen

Licensnummer, version: 331043, 5	Giltig t o m: 2012-12-31
Kriteriedokument, version: Mobler och inredning, 3.8	Giltig fr o m: 2003-03-19
	Giltighetstid: 2012-12-31

Miljömärkta produkter

Beteckning och specifikation av varantjänsten per land;

Sverige	Se Bilaga 1
Norge	Se Bilaga 1

Bilaga 1: 331043, 5

Förvaringsmöbel EFG Förvaring Skåp med dörrar och garderober Skjutdörrsskåp Worktower Arbetsbord EFG IZI Niveau Savo S3 (Godkänd enligt 4.0)

Kompliserte krav – hva er essensen?

- Bruk av sertifisert treråvare
= bevare regnskog og sikrer verdifull skog
- Bruk av resirkulert metall og plast
= ressurseffektivt
- Redusert bruk av miljø- og helseskadelige stoffer
= bra for miljøet og bra for helsa di
- Holdbarhet og slitestyrke
= god kvalitet
- Mulighet for gjenvinning ved endt brukstid
= ressursbesparende

Miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser

Overordnede prinsipper?

”For varer hvor det er utviklet miljømerkingskriterier i regi av Svanen eller EU-blomsten skal disse kriteriene så langt som mulig legges til grunn”

Hvorfor bruke et miljømerke?

- Sparer tid og forenkler jobben
- Garanti for samlet vurdering av produktenes miljøpåvirkning
- Uavhengig vurdering og kvalitetskriterier
- Synliggjøring av miljøengasjement

Deltakere Norge

coop

konsis

Scandic

STEEN & STRØM

millimeterpress ^M

ÖYA|OSLO

printing

GRØSET TM

Riksrevisjonen

KYSTVERKET

Miljøresultater 2006/2007-2011

1. Kjemikaliereduksjon
 - Rica Hotels har redusert kjemikalieforbruket med ca 7781 kg aktiv substans
2. Restavfallsreduksjon
 - Rica Hotels har redusert mengden restavfall med 994 tonn
 - Tilsvarende ca. 1 mill. kroner i årlige besparelser
3. Redusert vannforbruk
 - Rica Hotels har redusert vannforbruket med ca 141 782 kubikk
 - Tilsvarende ca. 2,8 mill. kroner i årlige besparelser

Resultater energiøkonomisering

- Energiøkonomisering 2006/2007-2012
 - Rica Hotels har redusert energiforbruket med 26 GWh
 - Tilsvarende ca. 18 mill. kroner i reduserte energiutgifter
 - Tilsvarende årlig energiforbruk i ca. 1300 eneboliger

Miljøresultater Tekstilpartner Nor 2006-2008

Reduserte CO2 utslipp:

tilsvarende 4000 personbiler årlig og 5 millioner kroner i året på strømudgifter

Redusert vannforbruk:

57 millioner liter

Kuttet ut kjemikalier

100 tonn med optiske hvitemidler og fargestoffer.

Kilde: Tekstilpartner Nor (Breezegruppen)

Våre valg sikrer bærekraftig skogbruk på størrelse med 7 000 fotballbaner

Våre virksomheter har stor innkjøpermakt. Som deltakere i Svanens innkjøperklubb velger vi svanemerkete varer og tjenester. Dette gir resultater hver dag hele året. Det er fordi Svanemerket er en sikkerhet for at produktene tilfredsstiller strenge miljøkrav i hele livsløpet. La innkjøpermakten seire! Bli med i Svanens innkjøperklubb dere også. Les mer på svanemerket.no

Svanen er bare for de beste!

- Absolutte og strenge miljøkrav
- Relevante helsekrav samt etiske krav
- "Føre var" og omvendt bevisbyrde
- Dokumentasjonskrav
- God kvalitet
- Tidsbegrensede krav (3-5 år)
- Dokumentasjon og kontroll
- Internasjonal effekt

Renhold - tildelingskriterier

5.4. Tildelingskriterie: Miljø

5.4.1. Spesifikasjon av krav

Det vil bli lagt vekt på at tjenesten tilfredsstiller både de obligatoriske miljøkravene (merket O2-O9) og poengkravene (merket P1-P9 i kapittel 2-5) som stilles i Nordisk miljømerkings kriteriedokument Svanemærkning af Rengøringstjenester Version 2.2 • 17. marts 2009 – 30. juni 2014, se vedlegg 10. Kravene er også tilgjengelige på www.ecolabel.no under fliken "Svanens krav".

Oppfyllelse av obligatoriske krav (merket O2-O9) gir 1 poeng for hvert oppfylt krav. Poenggivningen for oppfyllelse av poengkrav vil følge Nordisk Miljømerking sin poenggivning på de ulike punktene og danne grunnlag for den totale miljøscore.

Som **dokumentasjon** aksepteres gyldig lisensbevis eller lisensnummer fra Nordisk Miljømerking. Annen likeverdig dokumentasjon på at renhold oppfyller kravene aksepteres også, men denne skal utformes i henhold til kriteriedokumentets krav. Unntatt er krav som ifølge Nordisk Miljømerking skal "kontrolleres på stedet", her vil innkjøper også akseptere egenerklæringer. Under kravene O5, P2, P8 og P9 vil aksepteres både miljømerkede produkter og produkter som det er dokumentert oppfyller kravene som ligger til grunn for sertifisering.

Ved evaluering av tildelingskriteriet Miljø vil tilbudet med høyest sum av miljøpoeng få full poengscore (score 10/100 poeng) på dette tildelingskriteriet. Det gis 1 minuspoeng på full poengscore (10) pr. minus xxx miljøpoeng fra beste tilbudssum av miljøpoeng.

*Vurderingskrav: Leverandørs oppfyllelse av tildelingskriteriet Miljø i henhold til besvarelse av miljøpunktene og vedlagt dokumentasjon i henhold til disse. (Fritekstsvr)
Oppdragsgivers vurdering av tildelingskriteriet Miljø. (Faste svaralternativer)*

% 20,00 🇪🇺 🌿

Renhold - evaluering

EVALUERING MILJØ ÅLESUND								
MILJØ					Leverandør 1	Leverandør 2	Leverandør 3	
Kvalifikationskrav								
Svanemerket renholdsfirma								
Miljøfyrtårn renholdsfirma								
ISO 14001 renholdsfirma								
Tildelingskriterier								
Information om kemikalier								
Korrekt dosering								
Kemikalieforbrug over 640 µl (mikroliter)/m2								
Andel miljømærkede kemikalier								
Ikke miljømærkede kemiske produkter, fareklassificering								
Ikke miljømærkede kemikalier, stoffer som ikke må indgå								
Andelen af Euronorm IV køretøjer								
Maximalt forbrug af brændstof til transport								
Kemikalieforbrug								
Miljømærkede kemikalier								
Koncentrerede produkter								
Brændstofforbrug til transport								
Brændstofudnyttelse								
Poser								
Affaldssortering								
Indkøb af miljømærkede produkter								
Indkøb af miljømærkede tjenester								
Svanemerket renholdsfirma								
SUM total					0	0		
Kommentar: 24 poeng (16 poeng på poengkrav og 8 poeng på obligatoriske krav) gir maks score. Dette selv om det teoretisk er mulig å få 35 poeng.								

med ISS for et bedre klima!

REGION	LISENSNUMMER	PLANLAGT
Agder	276 033	
Hordaland	276 047	
Nordland	276 043	
Rogaland	276 050	
Trøndelag	276 048	
Telemark/Vestfold/Østfold	276 045	
Troms/Finnmark	276 046	
Buskerud	276 051	
Hedemark/Oppland		Oktober/november 2013
Oslo		Oktober/november 2013
Møre & Romsdal		November/desember 2013

Miljørenhold hos ISS Agder 2010-2011

Norge

- Kjemikalieforbruk redusert fra 270 til 238 mikroliter per kvadratmeter (Island 102 mikroliter)
- Miljømerket rengjøringsmidler fra 20% til 81%
- Agder Region sorterer i 9 fraksjoner
- Kjøper svanemerkede trykksaker, mykpapir og håndsåpe

- halogenerte organiske forbindelser² generelt (inkluderer klorerte polymerer). For eksempel PVC, organiske klorparafiner, -fluorforbindelser, -flammehemmere og organiske blekekjemikalier. Biocidet, CMIT i kombinasjon med MIT, er unntatt og har egen grenseverdi, se nedenfor.
- PFOA (perfluoroktansyre og salter/estere av denne) og PFOS (perfluoroktylsulfonat og forbindelser av denne)
- bisfenol A forbindelser
- biocidene klorfenoler (deres salter og estere) og dimetylfumarat
- isothiazoliner i mer enn 0,05 vekt-%
- blandingen (3:1) av CMIT/MIT (5 chloro-2-methyl-4-isothiazolin-3-one Cas. Nr 247-500-7; 2-methyl-4-isothiazolin-3-one Cas. Nr. 220-239-6) i mer enn 0,0015 vekt-%

